

Stalingrad o l'essència de la guerra

Ara que sonen novament els tambors de la guerra, la història ens serveix en el seixantè aniversari de la finalització de la batalla de Stalingrad (febrer del 1943), la ciutat de l'antiga URSS que ara porta el nom postcomunista de Volgograd, l'exemple, sens dubte, del que significa qualsevol guerra.

Una sola batalla es va emportar la vida de no se sap quantes persones. Algunes xifres parlen d'uns dos milions de morts; altres la rebaixen a "només" un milió; i algunes altres l'eleven fins als dos milions i mig. Tant se val. La guerra, l'essència de la bestialitat, a Stalingrad es va demostrar amb tota la seva intensitat. En síntesi, les cròniques històriques ens parlen que el 23 d'agost del 1942 l'exèrcit alemany va començar l'ofensiva que havia de ser la gran "genialitat" estratègica de Hitler. La liquidació completa i absoluta de la ciutat soviètica que portava el nom del dictador roig: Stalingrad. L'encarregat de la massacre era el general Von Richtofen. Un militar nazi que sabia el que es feia. Un pur terrorista. No debades ja havia fet servir la tàctica del terror massiu a una altra localitat, al 1937, que va adquirir nom universal: Gernika. Per ventura era la mateixa tàctica: arrasar sota les bombes incendiàries i omplir els cors de tot el país de terror i del desànim previ a la rendició davant la barbàrie. I així ho començà l'exèrcit nazi. Un bombardeig massiu de "saturació" que va liquidar entre un 8% i un 9% del total de la població (600.000 persones) de Stalingrad en només sis o set dies. Per cert, els aliats, n'aprengueren, de tàctiques terroristes, perquè al cap d'uns anys van fer el mateix amb la ciutat alemanya de Bremen.

La situació geoestratègica de Stalingrad segurament tampoc no en va ser aliena, en l'elecció, més enllà de la seva

El comandament nazi ja havia après la tàctica del bombardeig massiu i brutal a Gernika. A Stalingrad, en només sis o set dies, va desaparèixer entre el 8% i el 9% de la població. Stalin ho va entendre. Va decretar la tàctica més brutal de resistència. Però li sortí bé

càrrega simbòlica. Efectivament, l'avui Volgograd és al sud de Moscou. Al nord, Leningrad. La victòria nazi hagués comportat l'aïllament de Moscou. La passa prèvia a la victòria de Hitler. Per això, per a molts, no només era una batalla sinó "la batalla". El dictador soviètic ho va entendre a la perfecció. Stalin i els jerarques comunistes sabien amb què s'enfrontaven. Si a Stalingrad la bandera de l'esvàstica s'aixecava victoriosa, la possibilitat d'efonsament complet i absolut de l'imperi roig era quelcom molt creïble. Per això va decretar la consigna: "Ni sahğ nasad" ("Ni una passa enrere"). No era, no, com la dels republicans espanyols del "No pasarán", un crit d'ànim. Era una tàctica brutal de combat. La mort massiva com a instrument per a la victòria. Sacrificar milions de vides.

L'excel·lent pel·lícula europea *L'ennemic a les portes*, de l'any 2001, dirigida pel francès Jean-Jacques Annaud, conta la història personal d'un franc tirador soviètic; el dia a dia de la guerra, la rutina de la violència, el fet inevitable de la mort, l'acceptació de la fatalitat, i mostra la brutal tàctica decretada per Stalin i feta complir pels comissaris polítics.

Qualsevol dubte en combat, intent d'evitar l'enfrontament, sospita d'intenció de deserció o bé d'autolesió, mostra de desànim... Duia com a conseqüència la mort d'un tret al cap disparat per l'oficial o l'escamot d'afusellament format per esquadrons a posta. Però si només fos això... Com que no bastaven les armes i les municions, molts soldats "atacaven" les posicions alemanyes sense armes. Avançaven darrere els que sí duïen armes i, quan aquests morien, les agafaven. Era la tàctica del sacrifici massiu. Res de nou, en la història militar. Però sí brutal. Com tota guerra. I els sortí bé.

Miquel Payeras